

Regeringskansliet
Socialdepartementet

Remissyttrande avseende Barnets bästa när vård enligt LVU upphör, Ds 2021:7, S2021/02397

Sammanfattning

Förvaltningsrätten tillstyrker förslagen i det remitterade materialet och har följande kommentarer.

9. Barnets bästa i samband med upphörande av vård

9.2.1 Ett självständigt rekvisit om barnets bästa bör inte införas vid bedömningen av om vård enligt LVU ska upphöra.

Förvaltningsrätten instämmer i bedömningen att barnets bästa inte bör utgöra ett självständigt rekvisit vid bedömningen av om vård enligt LVU ska upphöra.

9.3.1 Förändringarna ska vara varaktiga och genomgripande för att vård enligt 2 § LVU ska kunna upphöra.

Förvaltningsrätten tillstyrker den föreslagna förändringen av 21 § LVU i vilken den etablerade praxisen kodifieras, vilket tydliggör att vården inte får upphöra för tidigt. Möjligen bör det i lagtexten även tydliggöras att det inte heller får ha uppkommit några nya omständigheter som ger grund för vård med stöd av LVU. I praxis har bestämmelsen ansetts omfatta också den situationen att det tillkommit nya omsorgsbrister och att sådana hindrar att vården med stöd av LVU upphör.

Förvaltningsrätten anser vidare att man även beträffande vård som beslutats med stöd av 3 § i lagtexten skulle överväga ett uttryckligt krav på att omständigheterna ska ha förändrats på ett genomgripande sätt för att vården ska tillåtas upphöra.

9.4.1 En skyldighet för socialnämnden att överväga flyttningsförbud vid överväganden eller prövning av vård bör införas.

Förvaltningsrätten anser att det är rimligt att ändra bestämmelsen om flyttningsförbud så att det införs en skyldighet för socialnämnden att göra överväganden av om det för barnets bästa finns behov av ett beslut om flyttningsförbud.

Förvaltningsrätten anser vidare att det bör övervägas att införa en möjlighet för förvaltningsrätterna att självständigt fatta beslut om flyttningsförbud i samband med att frågan om vårdens upphörande är under prövning för att få frågan prövad tillsammans med att vård upphör när behov finns.

10. Socialnämndens ansvar vid överflyttning av vårdnad

10.1 Särskilt övervägande när barnet varit placerat i två år.

Domstolen ifrågasätter behovet av att tidigarelägga det obligatoriska övervägandet om vårdnadsöverflyttning. Redan med nuvarande lagstiftning finns viss möjlighet att ansöka om vårdnadsöverflyttning före såväl tre års som två års placering i familjehem.

Förvaltningsrätten ser en viss fara med att frågan om vårdnadsöverflyttning prövas för tidigt. Utifrån att lagstiftningens intentioner är att barn ska återförenas med sina föräldrar kan det ifrågasättas om ett allt för tidigt agerande från socialtjänstens sida i frågan om vårdnadsöverflyttning verkligen är förenligt med barnens bästa ur ett ursprungsfamiljeperspektiv. En risk med för tidigt fokus på vårdnadsöverflyttning är att vårdnadshavare som har omsorgsbrister inte kommer att våga erkänna detta och ta emot hjälp och stöd. Möjligheten för vårdnadshavarna att arbeta med sina brister och genom olika insatser förbättra sin omsorgsförmåga så att barnen kan flytta hem till dem igen riskerar då att omintetgöras.

11. Socialnämndens uppföljningsskyldighet

11.1 En skyldighet för socialnämnden att följa upp den unges situation efter avslutad LVU-vård bör införas.

Förvaltningsrätten i Luleå har inget att erinra mot förslaget.

12. Drogtester

12.6 Socialnämnden bör ges befogenhet att besluta att vårdnadshavare och föräldrar ska lämna prov för kontroll av drogpåverkan inför umgänge och inför upphörande av vård.

Förvaltningsrätten instämmer i att det finns ett behov att lagreglera denna fråga. Rekvisitet ”om det finns anledning därtill” är möjligen en smula vagt men något förslag till annan formulering är svårt att ge. Det bör vidare förtydligas om beslut om drogtester kan fattas för en längre period eller i kortare intervall.

12.7 Överklagande av beslut att lämna prov

Förvaltningsrätten i Luleå instämmer i bedömningen att det är nödvändigt att beslut om drogtester ska kunna överklagas till domstol.

14. Konsekvenser

När det gäller de ekonomiska konsekvenserna av förslaget ifrågasätter domstolen att förslagen endast kommer att medföra marginella kostnadsökningar. Det finns risk att målökningen blir påtaglig och att det påverkar domstolarnas arbetsbörda då i princip samtliga mål enligt LVU-lagstiftningen är att arbetskrävande karaktär.

Detta remissyttrande har beslutats av lagmannen Victoria Bäckström. I handläggningen har även rådmannen Eva Westerlund deltagit.

Luleå som ovan

Victoria Bäckström